



ร่วมถ่ายภาพหมู่ระหว่างวิทยากร ผู้สนับสนุนการจัดงานสัมมนา และ คณาจารย์สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 21 พฤศจิกายน 2556 ที่ผ่านมา ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ จัดโครงการประชุมเชิงวิชาการ เรื่อง “อาเซียน: โอกาสทางการแข่งขันของไทย” โดยเรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นวิทยากรในประเด็นโอกาสของประเทศไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ณ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มีผู้เข้าร่วมประชุมจากภาคส่วนต่างๆ รวมกว่า 350 คน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

ในช่วงต้น หัวหน้าโครงการสัมมนาวิชาการศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์<sup>1</sup> ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์ในการจัดการสัมมนาวิชาการในครั้งนี้ว่าเพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความพร้อมของประเทศไทยในการแข่งขัน และเพื่อเป็นการระดมความคิดเห็นเชิงยุทธศาสตร์จากภาควิชาการและภาคธุรกิจ รวมทั้งเน้นย้ำว่าการสัมมนาในครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นเวทีให้สาธารณชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและโอกาสการแข่งขันของประเทศไทย จากนั้นได้เรียนเชิญท่านอธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ขึ้นกล่าวเปิดงาน

1

ดร. สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล หัวหน้าโครงการสัมมนาวิชาการศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์



ภาพ ดร. สุธาดา เมฆรุ่งเรืองกุล หัวหน้าโครงการสัมมนาวิชาการศูนย์อาเซียน และเอเชียศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ท่านอธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์<sup>2</sup> กล่าวเปิดการประชุมสัมมนาวิชาการในครั้งนี้ โดยตอกย้ำ ถึงความสำคัญในการก้าวเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและจุดยืนของสถาบันฯ ที่ถือเป็นภารกิจสำคัญในการแสดงบทบาทการเผยแพร่ความรู้และสนับสนุนการพัฒนาของประชาคมอาเซียน เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศและประชาคมอาเซียน ดังนั้น ทางสถาบันฯ จึงได้จัดตั้ง ศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษาเพื่อทำหน้าที่ศึกษา วิจัย และสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ความรู้ การฝึก อบรม สัมมนา ในการพัฒนาประชาคมอาเซียนและเอเชีย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ในส่วนการสัมมนาวิชาการครั้งนี้จึงนับว่าเป็นการเริ่มต้นภารกิจของศูนย์อาเซียนและเอเชียศึกษาที่สำคัญสอดคล้องกับความต้องการองค์ความรู้และข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับโอกาสทางธุรกิจและทิศทางเศรษฐกิจของไทยและอาเซียน

<sup>2</sup> รองศาสตราจารย์ ดร. ประดิษฐ์ วรรณรัตน์ อธิการบดี สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์



ภาพ รศ. ดร. ประดิษฐ์ วรรณรัตน์ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ กล่าวเปิดงานสัมมนา



ภาพ (เรียงจากซ้ายไปขวา): รศ. ดร. สิทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ วิทยากรจากศูนย์อาเซียน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คุณจินตนา ชัยยวรรณากร วิทยากรจากกระทรวงพาณิชย์, ผศ. ดร. สุวิชา เป้าอารีย์ ผู้ดำเนินรายการ, ดร. คมกฤช จงบุญวัฒนา วิทยากรจากกระทรวงการต่างประเทศ และ รศ. ดร. ประภัสสร เทพชาติตรี วิทยากรจากศูนย์อาเซียน ธรรมศาสตร์

ตัวแทนของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์<sup>3</sup> ได้ยกประเด็นเรื่องพันธกรณีด้าน ASEAN Economic Community (AEC) กับการเปิดเสรีทางการค้าที่ทำให้ภาชนำเข้าและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาคีหมดไปรวมทั้งประเด็นเรื่องการทำธุรกิจบริการและการเคลื่อนย้ายลงทุนเสรีเพื่อนำไปสู่มาตรฐานร่วมกันระหว่างอาเซียนอย่างเป็นทางการเป็นส่วนสำคัญส่วนหนึ่งของสินค้าและบริการนั้น ได้มีการจำแนกถึงสินค้าและบริการที่แข่งขันได้และแข่งขันไม่ได้ของไทย โดยแบ่งกลุ่มของสินค้าเป็นแบบสินค้าเกษตร สินค้าอุตสาหกรรมและบริการ นอกจากนี้ มีการนำเสนอถึงผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าว่ามีการเติบโตขึ้นในส่วนตลาดส่งออกหลักของไทยกับอาเซียนซึ่งสอดคล้องกับกันตัวเลขการนำเข้าหลักของไทยกับอาเซียนที่เพิ่มขึ้นเช่นกัน ในตอนท้ายของการสัมมนานี้ได้มีการรายงานผลการวิเคราะห์ที่เป็นผลกระทบเชิงบวกและเชิงลบจาก AEC ต่อธุรกิจโดยรวมของไทย ส่วนของผลกระทบเชิงบวกนั้นรวมไปถึงการขยายฐานสินค้าไปยังตลาดอาเซียนมากขึ้นและสร้างเครือข่ายพันธมิตรเพื่อเพิ่มศักยภาพการประกอบเพิ่มโอกาสในการหาแรงงานและวัตถุดิบจากต่างประเทศได้มากขึ้น

ในมุมมองเชิงวิชาการจากศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย<sup>4</sup> ได้ชี้ให้เห็นถึงประเด็นเรื่องความหลากหลายทางปัจจัยของประชาคมอาเซียนที่ส่งผลทำให้เกิดความช่องว่างความไม่เท่าเทียมกันของการเติบโตทางด้านเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและระดับสมาชิกของประชาคมอาเซียน ซึ่งนำไปสู่ประเด็นประชาคมอาเซียนในกระแสการเปลี่ยนแปลง โดยได้มีการหยิบยกประเด็นจากงานวิจัยของ Asian Development Bank ที่ได้คาดการณ์ถึงประเด็น 4 ความท้าทายที่อาจเกิดขึ้นกับประชาคมอาเซียนในปี 2030 (พ.ศ. 2573) ประกอบไปด้วย 1) การจัดการเศรษฐกิจมหภาคและเสถียรภาพทางการเงิน 2) การสนับสนุนบูรณาการทางเศรษฐกิจ การกระจายโอกาสและสร้างความเท่าเทียม 3) การเสริมสร้างขีดความสามารถทางการแข่งขันและพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาค และ 4) การจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม ในขณะที่เดียวกัน ประเด็นความท้าทายของไทยต่อการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในแง่ของการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นและทำให้เกิดการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างค่าจ้างและโครงสร้างประชากร รวมไปถึงการเข้าสู่สังคมสูงวัยของประเทศ

ในขณะที่ศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์<sup>5</sup> มองว่าไทยจะได้รับผลประโยชน์จากการรวมกลุ่มในส่วนของประชาคมอาเซียน เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของประชาคมอาเซียนรวมกันจะเท่ากับ 2 ล้านล้านเหรียญสหรัฐ เท่ากับว่าอาเซียนจะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 9 ของโลก ดังนั้นจากการที่ไทยจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน จะช่วยให้เกิดการปฏิรูประบบราชการ และพัฒนาขีดความสามารถของเอกชนไทยในการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาค และในระดับสากลได้

<sup>3</sup> คุณจินตนา ชัยยวรรณการ รองอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

<sup>4</sup> รองศาสตราจารย์ ดร. สุทธิพันธ์ จิราธิวัฒน์ ผู้อำนวยการบริหารศูนย์อาเซียนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<sup>5</sup> รองศาสตราจารย์ ดร. ประภัสสร เทพชาตรี ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์



นอกจากนี้นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ท่านนี้ได้วิเคราะห์ผลกระทบเชิงบวก และเชิงลบของไทยในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนดังนี้

ผลกระทบเชิงบวก	ผลกระทบเชิงลบ
-มีความร่วมมือระหว่างกันเพิ่มมากขึ้น	-ปัญหาข้ามชาติสามารถเข้ามาในไทยได้ง่ายขึ้น
-สินค้าและบริการของไทยมีความได้เปรียบ และสามารถส่งออกในอาเซียนได้มากขึ้น	- ไทยเสียเปรียบในบางสินค้า ถ้าหากไม่มีความพร้อม เพราะการแข่งขันสูงขึ้น
-ธุรกิจไทยสามารถลงทุนในอาเซียนได้ง่ายขึ้น	-ไทยยังมีปัญหาในโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ
-ไทยจะกลายเป็นศูนย์กลางของอาเซียนในหลายๆด้าน	-ไทยยังไม่มีความพร้อมด้านบุคลากรทั้งในภาครัฐ ธุรกิจ และเอกชน

ในขณะที่ตัวแทนจากกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ<sup>6</sup> ได้อธิบายความสำคัญของอาเซียนที่มีต่อไทย 3 ด้าน กล่าวคือ ด้านเศรษฐกิจ อาเซียนเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทยมาตั้งแต่ปี 2545 และเป็นแหล่งนำเข้าอันดับ 2 มาตั้งแต่ปี 2540 โดยที่การลงทุนในไทยของประเทศสมาชิกอาเซียนคิดเป็น 20% ของการลงทุนจากต่างประเทศทั้งหมดของไทย สำหรับด้านการเมืองนั้น การเข้าร่วมในประชาคมอาเซียนจะช่วยเพิ่มอำนาจการต่อรองในเวทีระหว่างประเทศให้กับไทยและในด้านสังคม อาเซียนจะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชากร และช่วยกันแก้ไขปัญหาข้ามชาติในหมู่ประเทศสมาชิก อาทิเช่น ปัญหาการค้ายาเสพติดข้ามชาติ ปัญหาโรคติดต่อข้ามชาติ เป็นต้น

นอกจากนี้ไทยเองก็มีความสำคัญต่ออาเซียนเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ไทยมีความได้เปรียบเชิงภูมิศาสตร์ จากการที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางในอาเซียน ไทยจึงเป็นประตูสู่อาเซียนที่เชื่อมโยงทุกส่วนเข้ามาเป็นหนึ่งเดียวกันในระดับภูมิภาค นอกจากนี้ไทยยังเป็นตัวผลักดันแผนแม่บทว่าด้วยการเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน (Master Plan on ASEAN Connectivity) ใน 3 ด้าน คือ ด้านกฎระเบียบ โครงสร้างพื้นฐาน และด้านประชาชน รวมถึงการขยายความร่วมมือ และความเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคอื่นๆในอนาคตต่อไปอีกด้วย

<sup>6</sup> ดร. คมกฤช จงบุญวัฒนา นักการทูตชำนาญการ กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ



ภาพ ศ. ดร. สมบัติ อัครธัญวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียน และเอเชียศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์  
มอบของที่ระลึกแก่ วิทยากร ผู้ดำเนินรายการ และผู้สนับสนุนการจัดสัมมนาวิชาการ